

༡། རྒྱུང་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

ཨ་མ་དོ་བརྟན་པའི་ན་ཁར་གི་ཤར་སྟེགས་ལེ་ཆ་ན་ཤིང་དགོ་གན་ཆེན་མོ་ན་མཁྱིན་རྒྱལ་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་ནང་དོན།

བཟླ་མིས་དོན་གྲུབ་དང་དོ་རྒྱ་བསོད་ནམས་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡི་གེར་བབ།

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། གཞིགས་མོ་པ་ལྟ་བུས། རྒྱ་
ཁམས་བཟང་། ཁྱེད་ཆོས་དུས་ལྟར་གྲོང་སྡེ་གསལ་ལེ་ཆན་ལ་
གཞིགས་པར་དགའ་བསུ་བྱ། ཀུན་གྱིས་མཁུན་གསལ་ལྟར་
ཐངས་ལྟོན་མའི་གྲོང་སྡེ་གསལ་ལེ་ཆན་ཁག་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་
རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་སྟོར་ཞིག་གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་ལུགས་
གསོ་རིག་གི་སྟོར་ལ་བརྒྱ་གྲོང་གང་མང་བྱས་ལྟར་ཡང་། གལ་
པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱ་ཆར་། ཞེས་པ་
ནང་བཞིན་དེ་རིང་གི་ལེ་ཆན་དུང་ང་རྩམ་མཆོ་ལྟོན་སྟོབ་
ཆེན་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སྟོབ་སྒྲིང་གི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཏྲ་
མཁུན་ཀུལ་ལགས་དང་ལྟན་དུ་ཡང་བསྐྱར་བོད་ལུགས་གསོ་བ་
རིག་པའི་སྟོར་ལ་བརྒྱ་གྲོང་ཞིག་བྱ།

འོ་ལགས་སོ། འདིར་ཆན་ལགས་ལ་བྱ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་
ནི། དེར་སྐྱབས་མི་འགའ་རེས་པོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་པས་
ནད་རིགས་ངོས་འཛིན་སྐབས་གང་ཡིན་པར་རྒྱུར་མཆིས་
བད་ཀན་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་གསུངས་བཞིན་ཡོད་པ་
རེད། ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་པས། ཆན་ལགས་ཀྱིས་འདིའི་ཅན་
ལ་དགོངས་བཞིས་གང་འདྲ་གནང་གི་ཡོད་དམ།

སྒྲོ་དཔེ་ཆེན་མོ་ན་མཁྱེན་བྱུང། འོ་དེ་ལ་འག་མི་
འདྲག་ཞེ། ལྷན་མཁྱེས་བད་ཀན་གསུམ་ནི་པོད་ལྷགས་གསོ་
བ་རིག་པའི་གཞུང་གི་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱང་ལ་ལྷན་

ཡོད་པས་ཁ་བྱང་ལ་མོང་བ་རེད་ལ། དེ་བས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་
ཅེས་བརྗོད་དུས་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལ་གོ་བ་ནི་རང་
མི་རིགས་སར་ཟད། ཐ་ན་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བྱང་ཤེས་
དང་མ་ཤེས་གང་ཡིན་རུང་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཞེས་བརྗོད་
བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་དོན་ལ་ང་ཚོས་
དུས་ལུན་རིང་པོར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལྟར་ན། ལོ་བཞི་དང་ལྔ་
ལ་སྦྱང་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་དོན་གྱི་གཏིང་མི་དཔོག་པས། ཤེས་
ལོ་དང་ཐོས་ལོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཁ་ལ་ཐོན་ཆད་དང་སེམས་
ལ་བྱན་ཆད་བཤད་པས་མི་རུང་ངོ་། ཉེས་ན་ང་རང་གི་བསམ་
ཚུལ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་གསོ་
རིག་གང་ལའང་མེད་པའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་བྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རང་ཅག་གི་ལུས་
འདི་གནོད་བྱ་ལམས་དང་གནོད་བྱེད་ཉེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱབ་
ཅིང་། དེ་ལས་གནོད་བྱ་ལམས་ཞེས་བ་ནི་ལུས་བྱངས་བདུན་
ཏེ་དྲངས་མ་དང་། གྲག་ཤ་ཆོལ། རུས་པ། ཀང་། ལྷ་བ་
བཅས་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཉེས་
པ་སྟེ་རྒྱང་མཚན་ཉིད་བྱག་ལྡན་དང་། མཁྲིས་པ་མཚན་ཉིད་
བདུན་ལྡན། བད་ཀན་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྡན་དང་བཅས་པ་
བརྟེན་ཅིང་གནས་པས། དོན་ལ་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུས་མིའི་ལུས་

གྱི་སྒྱི་གཙུག་ནས་ཀང་མཐེལ་པར་དུ་བྱལ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་
 གྱིས་རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། པར་
 དུ་གནས་པའི་རྒྱ། ཐ་མར་འཛིག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། གལ་
 ཉི་དེ་རྣམས་ལུས་ལ་མེད་པར་གྱུར་ཆེ་ཤི་བ་དང་འབྲ་སྟེ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་བྲལ་བའི་རོ་ཞེས་པར་དེ་རྣམས་གྱི་
 རང་བཞིན་མེད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་བརྟོན་ཐབས་
 མེད་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་བཏང་དུ་རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་གསུམ་ཞེས་
 བརྟོན་དུས་སྒྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་བྲག་
 ཏུ་བརྟོན་ན་རང་ཅག་གི་ལུས་ལ་ནད་རིགས་གང་ཞིག་བྱུང་ཡང་
 དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་པ་
 དང་། སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཁྱེན་ནི་དུས་གདོན་ཟས་སྟོན་བཞི་ཡིན། དེ་
 ལྟར་ཁྱེན་བཞིས་ཁ་བསྐྱར་བས་ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་། མདོར་དེད་ན་རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་
 གསུམ་ལས་འདའ་མི་སྲིད་དེ། རང་ཅག་གི་ལུས་ལ་བྱུང་བའི་
 ནད་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མ་བབས་པར་
 གཞན་གང་ལ་འང་བབས་པའི་གནས་མེད་ལ། རང་ཅག་གི་
 གསོ་རིག་འདི་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་གཏན་
 ལ་ལབ་པས་ཉེས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ལས་གཞན་པའི་
 ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གང་ཡང་གསར་གཏོད་ཀྱང་མི་དགོས་པར་
 རྒྱུད་གཞུང་དུ་རི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ལག་ཏུ་སྒྲངས་
 པས་འབྲལ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ཁྱེན་བཞི་ཞེས་པ་རྩད་ཟད་
 ཅིག་བརྟོན་ན། དུས་དམན་ལྷག་ལོག་པ་དང་། གདོན་སྟོ་བྱར་
 བ། ཟས་འཕྲོད་མི་འཕྲོད། སྟོན་ལམ་དམན་ལྷག་ལོག་གསུམ་
 གང་རུང་གིས་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་རང་གི་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་
 ལྡང་ཚད་ལས་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་
 པར་གྱུར་ཏེ་ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་འབྲིང་དུ་
 བྱིས་ན་ནད་རིགས་དུག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བརྒྱ་དུག་དང་། རྒྱས་
 པར་བྱིས་ན་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་རི་བཞིན་
 རང་གི་རིག་པས་འཆུན་ན་ནི་ནད་རིགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཁྲི་སྟོང་དུ་
 དབྱེར་རུང་དོ། །

མདོར་ན་རྒྱུང་མཁའི་ས་བད་ཀན་གསུམ་ནི་སྤྱི་མིང་ཞིག་

ཡིན་ལ། དེའང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ནིང་ནི་སྤྱི་ལྟར་དུ་འབབ་
དགོས་ཤིང་། མཚན་ནིང་ནི་སྤྱི་ལྟར་དེ། བྱ་བ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་
ལས། རྒྱུར་གི་ལྡང་ཚད་རང་གི་ལྡང་ཕྱག་གང་། །མཁུས་པ་འི་
ལྡང་ཚད་རང་གི་གསར་མཛོད་གང་། །བད་ཀན་ལྡང་ཚད་རང་གི་
སྒྲིམ་པ་གསུམ། །ཁྱིམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་མེམ་ལ་དུ་གནས་པ་
ལ་ནད་མེད་ཅེས་བྱ་བྲིང་། བྱ་མ་ཞིག་སྐྱེན་དུས་གདོན་ཟེས་སྦྱོད་
བཞི་གང་རྒྱུར་གིས་སྐྱེན་པས་རང་གི་གྱི་མེམ་ལ་ལྟར་ལྡང་ཚད་ལས་
འཕེལ་ཟད་འཕྲུགས་གསུམ་གང་རྒྱུར་གི་རྣམ་པར་ལྟར་ན་ནད་
ཅེས་བྱ་བས། དོན་ལ་ནད་གང་ཞིག་གཞོ་བའང་རྒྱུར་མཁུས་
བད་ཀན་ཀྱི་མཚན་ནིང་ནི་སྤྱི་ལྟར་རང་གི་ལྡང་ཚད་ལས་འཕེལ་
བ་འབྱིབ་པ་དང་། ཟད་པ་གཞོ་བ། འཕྲུགས་པ་བཞེབས་པ་
ལས་མ་འདས་ལ། གཞོ་བཤམ་ཁྱིམ་པ་འང་དེ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། སྤྱིར་གསེང་རིག་གང་ཞིག་སྤྱིར་ཡང་། གསེང་བྱའི་ལུས་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་དེས་དཀོས་པས། དེས་ན་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་འདྲ་ཅང་གསལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་གསེང་རིག་གཞན་དུ་མིའི་ལུས་འདི་གྲུབ་པ་ལ་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་རེད། དེས་ན་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ཁོ་ནས་ལུས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཐད་ལ་རྒྱ་ལགས་ལ་བསམ་རྒྱུ་ལ་གང་འདྲ་ཡོད་དམ།

སྒྲོལ་དཔལ་ཆེན་མོ་རྟ་མགྲན་རྒྱལ། དེ་འདི་འབྲུ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པར་གསལ་རིག་གཞན་དང་མི་
འབྲུ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ཡོད་ཟེར་བའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། རིང་རྒྱ་ཞེས་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་དེ། རང་ཅག་
གི་ལུས་འདི་མ་ཆགས་པའི་སྟེན་དུ། ཁུ་བྲག་གཉིས་མི་བརྗོད་
དེ། དེ་གཉིས་ས་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་རྒྱུར་བྱང་
སྤ་བའི་སྟོན་ནས་བཤད་ན། རྒྱང་ལ་སྟོག་གི་རྒྱང་དང་། ཁུ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་། མེ་མཉམ་གྱི་རྒྱང་། བྱེན་རྒྱའི་རྒྱང་། ཐུར་ཐེལ་
གྱི་རྒྱང་བཅས་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ལྡེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་སྟོག་གི་
རྒྱང་ནི་ཐུན་མོང་གསལ་རིག་གི་གཞུང་ལྟར་ན་རང་ཅག་གི་སྤྱི་
པོར་གནས་ཤིང་། ཐུན་མིན་གསལ་རྒྱུག་གི་གཞུང་ལྟར་།

ན། སྒྲིང་གར་གནས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་
ཡིན་ལ། སེམས་དང་དབྱེར་མེད་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར། རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་མ་ཆགས་པའི་
སྒྲིབ་ཏུ་པ་སེམས་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་སེམས་པ་ལ་ཆགས་ཏེ་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་འབྲེལ་པའི་སྒྲིབ་གི་རྒྱུ་དང་སེམས་གཉིས་
དཔེར་ན་གཡའ་དག་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་གཡགས་ཤིང་
སྒྲིབ་འཁྲིགས་པ་ནང་བཞིན་གཡོ་བ་ནི་ལུས་ཆགས་པའི་ཅ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་ཕུན་ཕུན་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་
པའི་དུས་ན་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་ལ་འབྱུང་བ་པའི་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་
རྒྱུ་། མེའི་རྒྱུ་། རྒྱུ་གི་རྒྱུ་། ནམ་མཁའ་ལྟེང་བཅས་ཀྱི་ན་
འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་གི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཁམས་དང་ལྡན་ཅིག་
ཏུ་འཛེམས་པ་ནི་མངལ་གནས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་མགོ་
བརྒྱུས་པའོ། །

འཛེམ་སྒྲིང་ཏུ་གསོ་རིག་གི་ལུགས་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་
ཡོད་ལ་སོ་སོར་རང་རང་གི་གཞུང་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་
མང་ཏུ་སྒྲུང་ཡང་། གང་སྒྲུང་རང་ཅག་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་
གིས་སྒྲིག་ཆགས་པའམ་མངལ་གནས་གང་ཐོག་མར་ཆགས་
པའི་ཐོག་མ་ནི་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་གི་དབར་ཏུ་སྒྲིབ་གི་རྒྱུ་
ལུགས་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཛིན་ནོ། དེ་སྒྲིབ་རིམ་
གྱིས་བདུན་ཕྱག་རེ་རེར་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་
ལ་བརྟེན་ནས་གོར་གོར། མེར་མེར། ནར་ནར། ཉའི་གནས་
སྐབས། རུས་ཐུལ་གྱི་གནས་སྐབས། བག་གི་གནས་སྐབས་
ཞེས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་ཞིང་། དེ་ནས་མིག་ན་སྒྲིབ་ལུས་ཀྱི་
སྒྲིབ་མཆོད་རྣམས་དོད་ལ། དེ་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲིབ་ལུས་
བདག་སྒྲིབ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་
པའི་དེ་མ་ཐག་སྒྲིབ། རྒྱུ་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ། དམིགས་སྒྲིབ་ཏེ་གཞུགས་སོགས་སྒྲིབ་མཆོད་དུག་པོ་རྣམས་
འཛེམས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་སྒྲིབ་
དུག་གི་ཤེས་པ་འབྱུང་ལ། མདོར་ན་རང་ཅག་གི་ལུས་ཆགས་
པའི་རྒྱ་ཁྱ་ཁྱག་ཁོ་ནར་བྱས་ན་མི་རུང་སྟེ། ཁྱ་ཁྱག་འབྱུང་བའི་
ཅ་བ་ཆགས་སེམས་ཡིན་ལ། ཆགས་སེམས་ནི་ཅ་ཉོན་ཡིན་

ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཡོ་བར་མི་
རུས་པ་དང་། གཡོ་བའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་དང་། གསལ་བའི་ཆ་ནས་
ཤེས་པ་ཞེས་བཏགས། ཤེས་པ་དང་རྒྱུ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་
འཛེམས་པ་ལ་སྒྲིབ་གི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱུ་སེམས་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱུང་བའོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། རེད་རེད། རྒྱུ་གྱིས་གོང་ཏུ་
གསུངས་པ་ནི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་གྲུབ་པ་ལུས་སྒྲིབ་ཀྱི་
སྒྲིབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱུད་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ནམ།

སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ན་མགྱིན་རྒྱལ། དེ་ནི་བོད་ལུགས་
གསོ་རིག་གི་སྒྲིབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་སྐབས་ཤིག་ཡིན་
ཏེ། གསོ་རིག་གཞན་གྱིས་དེ་སྒྲིབ་མི་བརྒྱུད་པར། པ་མའི་ཁྱ་
ཁྱག་འདུས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་ནས་སྒྲིབ་
མཐོང་ཆེ་ཤེས་སོགས་དེར་རབས་ཆན་ཅལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་
ལས་བྱུང་བའི་དབྱུང་ཆས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གི་རིག་
པའི་སྒྲིབ་ནས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་
མིང་ཅམ་ཡང་བརྒྱུད་མི་རུས་ལ། རང་ཅག་གསོ་རིག་གིས་རྒྱུ་
མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ཀྱི་
ཡོད་པས། དངོས་འབྲེལ་གསོ་རིག་གཞན་གང་གིས་བྱུང་སྒྲིབ་
མ་ཐོང་བ་དང་། གསོ་རིག་གཞན་གྱིས་ནི་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་
ཞེས་མི་བརྒྱུད་པར་གོང་ཏུ་བཤད་པ་སྒྲིབ་རྒྱུ་བདུན་ཏེ་དྲུག་
མ་དང་ཁྱག་ ཤ ཆོལ། རུས་པ། ཀླང་། ཁྱ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ་
རྣམས་རེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཏང་སྟེ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་གང་ཡིན་ལ་
ཞིབ་འདུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་
གསུམ་མེད་ཆོ་རྒྱུངས་བདུན་གྱིས་བྱེད་ནས་འདོན་པའི་གནས་
མེད་དེ། རྒྱ་མཆོན་ནི་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་
པོ་རང་ཅག་གི་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་དང་། བར་ཏུ་ཕུན་རིང་ལ་
གནས་པའི་ཅ་བ་འང་དེ་རྣམས་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་དང་། ཐ་
མར་འཆི་བའི་དུས་ལྱུང་དང་པོ་དབྱགས་ཆད་འགྲོ་བ་དང་
མཉམ་ཏུ་རྒྱུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། བར་ཏུ་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་འོད་
ཡལ་བས་མཁྲིས་པ་བསྐྱུས་པ་ཡིན། ཐ་མར་རྣམ་ཤེས་དང་བྲལ་
པའི་རྣམས་ལེས་པོ་གང་འབྱུང་བ་བཞི་གང་རུང་གི་ཁམས་ལ་

ཐེན་པས་བད་ཀན་ཡང་བསྐྱུ་བས་སོ། དེས་ན་རྒྱུ་མཁྱིམ་
བད་ཀན་གསུམ་ནི་རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་དང་པོ་ཆགས་པའི་
རྒྱ་དང་། བར་དུ་གནས་པའི་རྒྱ། ཐ་མར་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་
ལ། རང་ཅག་གནས་པའི་དུས་ན་ནད་རིགས་གང་ཞིག་བྱུང་བ་
ཡང་དེ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་མ་སྐྱུངས་པར་གང་བྱུང་དུ་འབྱུང་
མི་སྲིད་པ་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་ནམ་ཤེས་དང་བུལ་བའི་རོལ་གྱི་
གི་ལྟེང་དུ་ནད་གང་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསོ་རིག་གང་གིས་
ཁྱང་བརྟེན་དུ་མེད་ལ། དེས་ན་གསོན་པོའི་དུས་ན་ནད་གང་
བྱུང་བའང་རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུས་
སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱུ་མཁྱིམ་བར་དུ་མ་ཁྱུང་བ་མེད་པས་དེས་ཉེ་
བར་སྐྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ན་
ནིང་ཆམ་རིམས་ཆབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་བར་ལ་ལས་བྱིའི་ལྟེང་
ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བརྟེན་པར་ཆུན་ལགས་ལ་བསམ་ཚུལ་
གང་འདྲ་ཡོད་དམ།

སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཏཱ་མཁྱིན་རྒྱལ། དེ་ལ་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྟོན་ལ་གདོན་རྒྱུན་ཡིན་ལ། གོ་སྐྱ་མོར་བཤད་ན་གདོན་
ནི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་པོ་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་ནི་དེའི་ལྟེང་གི་
དུག་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་གཟུང་ནད་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། གཟུང་
ནི་འབྱུང་བ་ལྟའི་དངས་མའི་དུག་གིས་བྱུབ་ལ། བྱེད་པ་པོ་
ནི་གཟུང་རང་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་ནི་དེའི་ལྟེང་གི་དུག་ཡིན་
ཞིང་། དུག་དེ་གང་ལ་སྟོག་ཅེ་ན། ལུས་ལ་རང་ཆས་སུ་
གནས་པའི་རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་ལྟེང་དུ་སྟོག་པ་
ཡིན་ཉེ། གཟུང་དུག་ལ་ས་དུག་དང་། རྩ་དུག་མེ་དུག་རྒྱུང་
མཁྱིམ་བད་ཀན་གང་རྒྱུ་གིས་ཉེ་བར་སྐྱུངས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་
ཡིན། རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་ནི་རྟོན་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྟ་
ཡིན་ཉེ། ས་རྩ་གཉིས་བད་ཀན་ཡིན་པ་དང་། མེ་ནི་མཁྱིམ་
པ། རྒྱུང་ནི་རྒྱུང་ཡིན། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ཁྱང་། དབང་པོ་མདོན་སུམ་པས་དངོས་སུ་མི་མཐོང་བས་
ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན། དཔེར་ན། རྒྱག་ཆད་ཅིག་

བྱུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། རྒྱག་མཐོ་བས་རྒྱག་ཆད་བྱུང་བ་
རེད་ཅེས་བརྟེན་མོད། རྟོན་ལ་རྒྱག་ཆད་བྱུང་བ་དེ་ལའང་རྒྱ་
རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་རང་གི་ལྟེང་
ཆད་དང་ལྟན་པའི་དུས་སུ་རྒྱག་འཁར་བ་དང་། རྩ་ཁ་བྱེད་པའི་
རྒྱ་རྒྱུན་ནམས་ཁྱང་བར་སྐྱུང་ན་རྒྱ་ཞིང་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བའི་ལུས་
དང་ལྟན་པའི་གཟུང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་
བའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཐག་བཅད་པས་སོ། །མདོར་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་
ལན་ཆགས། རྒྱུན་སྐབ་ཆོད་གྱིས་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ནད་བྱུང་བ་
ཡིན་ལ། འདིར་སྐབ་ཆོད་ཅེས་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུང་ལ་སྟོགས་
ཤིན་དུ་སྤྱ་བའི་ལུས་གང་ཞིག་རང་ཅག་སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་དབང་
པོའི་ལུལ་དུ་མ་བྱུར་བ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་མཐུན་པར་ཡར་
མར་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་རང་ཅག་གི་ལུས་དང་རྒྱག་འབྱུང་བྱུང་བ་
ལ་བྱའོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། རང་ཉིད་གྱིས་
གོ་ཐོས་ལྟར་ན། རང་ཅག་པོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དུ་
ནད་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུན་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ཡིན་ཞིང་། ནད་རིགས་
གང་གསོ་བའང་འབྱུང་བ་བཞིར་བརྟེན་ནས་གསོ་དགོས་པར་
བཤད་གྱི་ཡོད་མོད། དེར་སྐབས་མི་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྩམ་འབྱུར་
ལ་མ་བརྟེན་པར་རྩ་སྐྱུང་དང་ལུས་བྱུང་ཐང་སྐྱུང་། རྩ་སྐྱུང་ཙམ་
གྱིས་ནད་གསོ་མི་རྣམས་པར་བརྟེན་པའི་ཐད་ལ་ཆུན་ལགས་ལ་
བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡོད་དམ།

སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཏཱ་མཁྱིན་རྒྱལ། དེ་ལ་དཔལ་ལྟར་
རྒྱུད་བཞིའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེའུ་ལས། འགྲོ་བའི་
ལུས་འདི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་བྱུབ། །གསོ་བྱའི་ནད་ཁྱང་
འབྱུང་བ་བཞི་ཡིས་བསྐྱེད། །གཉེན་པོའི་སྐྱུན་ཡང་འབྱུང་
བཞིའི་རོ་པོ་ཉིད། །ལུས་ནད་གཉེན་པོ་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་
འབྱེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་གི་ལུས་ནི་འབྱུང་
བ་བཞིས་མ་བྱུབ་པ་མེད་དེ། འབྱུང་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཆར་
བས་བྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་མ་ཆར་ཆེ་ལུས་འདི་བྱུབ་མི་
སྲིད་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་རྩ་དང་ཆེ་ཤིང་སྟོ་ནམས་ཁྱང་མི་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར། རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་ལ་འབྱུང་བྱུང་གྱི་ལུས་ཞེས་བརྟེན་

དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ཅག་གི་ལུས་ནི་རྩ་འབྲུང་བ་ཆེན་
པོ་བཞི་ཁོད་སྟོན་པ་ལས་གྲུབ་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་འབྲུང་བ་བཞིས་གྲུབ་པའི་རྩ་དང་ཅི་ཤིང་། སྟོན་མས་ཀྱིས་
ཀྱང་ལུས་ལ་ཕན་གནོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་ཏེ། ལུས་གཞུགས་
ཡིན་ལ། རྩ་དང་ཅི་ཤིང་། སྟོན་མས་ཀྱང་གཞུགས་ཡིན་པས་
གཞུགས་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་གནོད་བྱུང་བྱུང་བས་སོ། ། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པར་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་གཞུགས་གང་
གིས་ཀྱང་ཕན་གནོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་པར་ཤེས་
པ་ནི་གཞུགས་མིན་པས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར། ལུས་ལ་འཕེལ་ཟད་
འཁྲུགས་པའི་ནད་གང་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་མཆིས་བད་ཀན་
གསུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་རང་གི་ཐ་མལ་གྱི་ལྡང་ཆད་ལས་
རྩ་པར་བྱུར་ཏེ་ཡར་འཕེལ་བའམ་མར་འབྱིབ་པ། ཕན་ཚུན་
འཐབ་པའམ་འཁྲུགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་
མ་འདས་ལ། ས་ལྟར་སྒྲན་མིན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བ་བཞིས་མ་
གྲུབ་པ་མེད་ལ། འབྲུང་བས་གར་བྱུང་ལ་དེའི་རྩས་པས་མ་བྱུང་
པ་མེད་པས་རྩ་དང་ཅི་ཤིང་། སྟོན་མས་ཀྱང་འབྲུང་བ་བཞིས་
བསྐྱེད་ན། འབྲུང་བས་འབྲུང་བར་ཕན་གནོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་
ནུས་པས་སོ། ། དེ་བས་ནད་གང་ཞིག་གསོ་བ་ལ་རྩས་འགྱུར་
དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཅ་ཆེན་གྱི་སྒྲན་རྩས་ཡིན་དགོས་པའི་
ངེས་པ་མེད་པར་རྩ་དང་ཅི་ཤིང་། སྟོན་མས་ཀྱིས་གསོ་བར་ནུས་
ཏེ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ནད་ཀྱི་ངོས་ལེགས་པོ་ཞིག་འཛིན་རྒྱ་ཤིན་
ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆ་བའི་ནད་ཅིག་བྱུང་བའི་དབང་དུ་
བཏང་ན། མཆིས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་རྩམ་བཅས་དང་། རྩ་
བ། ཆ་བ། ཡང་བ། སྤྱི་མན་མ་བ། འཁྲུ་བ། གཤེར་བ་བཅས་
བདུན་ལས་གང་ཞིག་འཕེལ་ཟད་འཁྲུགས་གསུམ་དུ་བྱུར་
བ་ལས་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་གནད་དུ་ཐིངས་པ་བྱེད་དགོས་
ལ། གལ་ཏེ་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་ཆ་བ་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ན་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་མན་དང་། ཅི་
སྒྲན། ཤིང་སྒྲན་གང་བྱུང་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་རྩ་བ་
ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་རྩ་བ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་

སྒྲན་གང་ཞིག་བསྐྱེན་ན་ཞི་བར་འགྱུར་བའོ། ། དེའི་ཕྱིར། རང་
ཅག་པོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་ལས་ལ་འདུག་མཁན་ཁ་ཅིག་
གིས་ནད་གང་ཞིག་བྱུང་མ་ཐག་རྩས་འགྱུར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྒྲན་སོགས་སྒྲན་སྒྲ་ཅ་ཆེན་དག་ལ་བསམ་སྟོན་གཏོང་བ་ནི་རང་
ཅག་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལ་འདྲིས་ཆ་ཞན་པའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་རེད་
སྟེ་མོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། ཆན་ལགས་ཀྱིས་དང་པོ་ནད་
གང་ཞིག་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་ངོས་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲན་སྒྲ་བྱ་སྒྲན་སྒྲ་ཅ་ཆེན་བསྐྱེན་དགོས་པའི་ངེས་
པ་མེད་པར་གསུངས་ཟིན། དེས་ན་ཆན་ལགས་ཀྱིས་གོང་དུ་
གསུངས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་ཞེས་པ་རི་ལྟར་ངོས་འཛིན་དགོས་
པའི་ཐད་ནས་ཅུང་ཅམ་གསུངས་རོགས།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྟ་མགྱིན་རྒྱལ། འབྲུང་བ་ཞེས་པ་
གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིན། གསོ་དབྱུད་ཀྱི་གཞུང་དུ་
རྒྱུ་མཆིས་བད་ཀན་ཞེས་བཏགས་ཀྱང་། དོན་ལ་འབྲུང་བ་
བཞི་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ས་རྩ་གཉིས་ལ་བད་ཀན་ཞེས་བཏགས་
ཤིང་། འབྲུང་བ་མེ་ལ་མཆིས་པ། འབྲུང་བ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ཞེས་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོགས་དགོས་སྟེ་
ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་ནི་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་
གི་ལུས་ལ་འང་རྫོད་ཡོད་པ་དང་། འབྲུང་བ་ས་རྩ་ཞིང་འཐས་པ་
དང་རྩ་རྩན་ཞིང་གཤེར་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་གི་ལུས་
ལ་ཤ་དང་རྩས་པ་རྩ་རྩས། ཞུག་དང་རྩ་མེར་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་
འབྲུང་བ་རྒྱུ་ནི་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་
གི་ལུས་ཀྱི་བྱ་གསུ་རགས་ཀུན་ཏུ་ཞུག་འཁོར་སྟོད་བྱེད་པའི་ཆ་
ཡོད་པས་སོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། དཔེར་ན། རང་ཅག་གི་ལུས་
ལས་ཤ་སེན་མོ་ཅམ་བཅད་ཀྱང་དེའི་སྟེང་ན་འང་འབྲུང་བ་བཞི་
ཡོད་དམ།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྟ་མགྱིན་རྒྱལ། ཡོད་དེ། རང་
ཅག་གི་ལུས་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་པས་འབྲུང་བ་བཞིས་གྲུབ་

ཀན་གསུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་རྒྱུ་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོང་
གང་རུང་གིས་འཕེལ་ཟད་འཇུགས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་
པར་གྱུར་བའི་དུས་སྟེ། ཟད་པ་གང་གསོ་དགོས་ལ། འཕེལ་བ་
གང་འབྱུང་པ་ལ། འཇུགས་པ་གང་བསྐྱེད་པ་པོ་དོན་གྱིས་ནད་
གང་གསོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནད་གང་ཞིག་རབ་ན་རང་
གནས་སུ་ཞི་བ་གཤམ་ཆེ་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་འབྲལ་གཅོད་
སྟོན་གྱི་དཔྱད་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐབས་རྒྱགས་པ་
ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར། གསོན་པོ་ལས་ཤིང་ཕྱི་དུ་ནད་མི་
བྱུང་བའི་གནད་ཀྱང་རྒྱུ་མཆིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཆོད་
ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་ཐུག་ཡོད། དེས་ན་མཆོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་ནི་སྤྱི་མཐོང་
ཆེ་ཤིང་སྟོན་གསུམ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཟུངས་བདུན་དང་
དྲི་མ་གསུམ་ནི་གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་ཤིང་
སྟོན་གསུམ་གསུམ་ལ། དེ་བས་ཟུངས་བདུན་དང་དྲི་མ་གསུམ་
གྱི་སྟེང་ནས་ནད་ཀྱི་མིང་ཞིག་བདུགས་ཏེ་རོས་འཛིན་པ་ནི་
ཆ་བ་མ་བཟུང་བར་ཡལ་གར་འཇུག་བ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་
པོ་གཙོ་པོ་རོས་མ་ཟིན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཤིང་པར་འཇུག་བ་དང་
འབྲལ་ཏེ། དེ་བས་དེང་རབས་གསོ་རིག་གིས་སྤྱི་མཐོང་ནས་
ནད་རིགས་རོས་འཛིན་པའང་ཟུངས་བདུན་དང་དྲི་མ་གསུམ་
ལས་མ་འདས་ཤིང་། སྤྱི་མཐོང་གང་ཞིག་ཤི་སྟངས་ཞེས་བརྗོད་
གྱི་ཡོད་མོད། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཆ་རྒྱུན་གང་ཞིག་མ་འཛོམས་
པས་ཤི་བ་དང་། ཆ་རྒྱུན་གང་ཞིག་འཛོམས་ན་སྤྱི་མཐོང་གནས་
སྟབས་པའི་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པར་སྟེན་མོ། དེའི་ཕྱིར་
རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་གནས་པའམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའམ། མཐའ་མར་འཛིག་པའམ་འཆི་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཐམས་
ཅད་རྒྱུ་མཆིས་བད་ཀན་ལ་རག་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ནད་གང་
ཞིག་རང་ཅག་གི་ལུས་ལ་ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་ནི་རྒྱུ་མཆིས་བད་
ཀན་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་དུས་གདོན་ཟས་
སྦྱོང་གང་རུང་ཞིག་དང་མ་འཕྲད་པར་རང་རང་གི་ཐ་མལ་གྱི་
ལྷང་ཆད་དང་ལྷན་པའི་དུས་ན་རྣམ་པར་མ་གྱུར་བའི་ལུས་ཞེས་
བྱ་ལ། རྒྱུན་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོང་གང་རུང་ཞིག་དང་འཕྲད་
པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཟས་མི་འཕྲོད་པ་ཞིག་བསྟེན་པས་མཆིས་

པ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱིས་བཞུ་མི་ཐུབ་ལ། དེས་བད་ཀན་གྱི་ཆ་འཕེལ་
བས་འཇུགས་པར་འགྱུར་ལ། དུས་ལ་མཆོད་ན་ལོ་གཅིག་ལ་
དཔྱིད་དཔྱར་སྟོན་དཔྱན་ཏེ་དུས་ཆེགས་བཞི་ནི་སྐད་ཅིག་གྱང་
སྟོན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་བསྟན་ནས་
ནད་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འང་འགྱུར་བ་དེས་ཅན་འགྲོ་ཡོད་
པས། དུས་དམན་ལྟག་ལོག་པ་གང་རུང་གིས་གྱང་དེ་རྣམས་
འཇུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གདོན་ལ་མཆོད་ན་སྐར་
སྟེང་གདོན་དང་བར་གདོན། ལོག་གདོན་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟེང་
གདོན་གཟུང་དང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་རྒྱུང་
ཡིན་པས་དེ་རྣམ་པར་གྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་
འབབ་ཅིང་རྒྱུང་འཇུགས་པར་བྱེད་ལ། བར་གདོན་བཅན་དང་
མ་མོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་མཆིས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་
པར་གྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་འབབ་ཅིང་མཆིས་པ་
འཇུགས་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་ལོག་གདོན་སྟེང་མ་བདག་ཡིན་
ཞིང་། དེའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་བད་ཀན་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པར་གྱུར་
སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབབ་ཅིང་བད་ཀན་འཇུགས་པར་
བྱེད། དེ་ལྟར་ནད་གང་བྱུང་ཡང་རྒྱུ་མཆིས་བད་ཀན་གསུམ་
གྱི་མཆོད་ཉིད་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་འབབ་དགོས་པས། མཆོད་ཉིད་
ཉི་ཤུ་དེ་ལྟར་ལྟར་བཞིན་མ་ཤེས་ཆེ་གཉེན་པོ་ནད་ཚོག་ཏུ་འབབ་
དགའ་ལོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། ང་རང་ཆོད་ལུས་མ་བདེ་ཆེ་
མེས་ཀྱང་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་སྟན་བཅའ་བས་ལུས་
བདེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ལུས་དང་སྟན་གཉིས་གཟུགས་ཡིན་
པས་པན་ཚུན་གནོད་བྱར་རུང་བ་ཡིན་པས། པན་དུ་ཟིན་
ཀྱང་། འོ་ན་མེས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་སྟན་ནི་གཟུགས་ཡིན་
པས་གཟུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་པན་གནོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱས་མིན་
གྱི་ཐད་ལ་ཀན་ལགས་ཀྱིས་དགོངས་བཞེས་གང་འབྲུག་གི་
ཡོད་དམ།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཉ་མཁྱིན་རྒྱལ། དོགས་པ་དེ་ང་ལ་
སྟོན་ནས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྟེང་ནད་བྱུང་བའི་ནད་པ་ཞིག་
ལ་ཨ་གར་སོ་སྟེ་གདོང་བའི་དབང་དུ་བཅུང་ན། ཨ་གར་སོ་

ཨ་གཞུགས་ཡིན་ལ། དེས་ཐོག་གི་རྒྱུ་ཞེས་རྒྱུ་དང་ཤེས་པ་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཏུ་གནས་པའི་ཆའི་རྒྱུ་ལ་སོག་ཅིང་། རྒྱུ་
དེ་གཞུགས་ཡིན་པས་གཞུགས་ནས་གཞུགས་པ་ན་ཚུན་གནོད་
བྱུར་བྱུར་བས་དེས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་འབྱིབ། ཟད་པ་
གསོས། འཇུགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཉེ་རང་མལ་ཏུ་སོར་ཚུད་པའི་ཏུས་
ན། སེམས་ཀྱང་རང་རམ་ཤུགས་ཀྱིས་བདེ་བར་འབྱུར་ཏེ། ཨ་
གར་སོ་ཡུས་ཐད་ཀར་ཏུ་སེམས་ལ་མན་གནོད་གང་ཡང་མེད་
ཀྱང་། རྒྱུ་སེམས་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཏུ་གནས་
པས། རྟེན་རྒྱུ་སྟོམས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་
ཀྱང་བདེ་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུར་གི་
ཚུལ་གྱིས་མན་པ་མ་གཏོགས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཨ་གར་སོ་ཡུས་
ནམ་པར་ཤེས་པར་མན་གནོད་གང་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གིས་
གསོ་བྱའི་ནད་འབྱུར་བ་བཞིས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གསོ་བའང་
འབྱུར་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གསོ་དགོས་པར་བརྟེན་གྱི་ཡོད་
པས། དེས་ན་ཕྱི་འབྱུར་བ་དང་ནང་གི་འབྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུར་གི་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་ངོས་འཛིན་དགོས་
སམ།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྟ་མགིན་རྒྱལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱི་
འབྱུར་བ་དང་ནང་གི་འབྱུར་བ་གཉིས་ངོས་འཛིན་པ་ལ། རང་
ཅག་གི་ལུས་འདི་ལ་འབྱུར་བ་ལས་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཕྱི་
འབྱུར་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ས་སྤྱུ་ཐལ་ལེ་བོ་དང་། རྒྱ་
སྟོ་ཤག་མེ་བོ། རྒྱུ་ལྱར་ལྱར་ཏུ་ལྡང་བ། མེ་ཆེ་ཆེ་མ་ཏུ་འབར་
བཞིན་པ་དེ་ཙམ་ལ་གོ་ཡང་། དོན་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་
དགོས་ཏེ། ས་ཞེས་སྟེའི་འཐས་པ་ཞིག་ལ་བྱེའི་། རྒྱུ་ཞེས་
ཐུན་ཞིང་གཤེར་བ། མེ་ཞེས་ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ། རྒྱུ་ཞེས་ཡང་
ཞིང་གཡོ་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། ལུས་འདིར་འབྱུར་བ་
ལས་གྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུར་བ་ས་
ལས་གྱུར་བ་ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་རུས་པ་རྒྱ་རྒྱས་ལྟ་ཡིན་ལ། རྒྱ་
ལས་གྱུར་བ་ཞིག་དང་རྒྱ་མེར་ལྟ། མེ་ལས་གྱུར་བ་ཤོད། རྒྱུ་
ལས་གྱུར་བ་ལུས་ཀྱི་ཞིག་དང་དོན་མཁྱེད་ཏུག་སོགས་འབྱལ་

བའམ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་སམ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། དང་རབས་གསོ་རིག་གི་གསོ་
ཐབས་ཉེ་རྒྱ་ཁབ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུར་མཚན་ན། རྒྱ་དེ་ཐད་ཀར་ཆ་
ལམ་ཏུ་སོང་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་ཞུག་ཏུ་འབྱུར་དགོས་པས། དེས་ན་
རང་ཅག་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་མེ་ཤོད་ནམ་གསུམ་དང་སྤྱར་
ནས་གསུང་ན་གང་འདྲ་རེད་དམ།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྟ་མགིན་རྒྱལ། དེ་བདེན་ཏེ། དོགས་
པ་དེ་འདྲ་བསྐྱར་ཆོག་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དང་རབས་གསོ་རིག་གི་རྒྱ་ཁབ་དེ་གཤེར་ཁུའི་ནམ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆ་ལམ་ཏུ་བྱངས་པ་ཡིན་ན། ཅིས་ཀྱང་
ཞུག་དང་འདྲེས་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ཞུག་དང་འདྲེས་བྱེད་ནི་
རང་ཅག་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་ལྟར་ན། བད་ཀན་ཐུག་བྱེད་
དང་། མཁྱེས་པ་འདྲེས་བྱེད། རྒྱུ་མེ་མཉམ་བཅས་མེ་ཤོད་ནམ་
པ་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་གསུམ་མེད་ན་ནི། ཞུག་དང་
རྒྱ་ཁབ་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་མི་ནུས་པར་རང་རང་
སར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ནི་རྒྱ་ཁབ་དེས་ནད་
གང་ཞིག་གསོ་བ་པར་ཞོག དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཐུ་བྱུ་བྱུ་དང་བ་
རེད། དེའི་ཕྱིར། མེ་ཤོད་ནམ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་
ནས་རིམ་གྱིས་ཐུགས་བཞུ་དྲངས་སྟེ་གསུམ་ཕྱིས་ནས་རྒྱ་ཁབ་གང་
སྟོན་གྱི་གཤེར་ཁུའི་ནམ་པ་ལས་གཞན་ཏུ་འབྱུར་ཏེ་ཞུག་དང་
དབྱེར་མེད་ཏུ་འདྲེས་ཤིང་དྲངས་མར་གྱུར་བས་ནད་གང་གི་
གཉེན་པོར་གྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ཁབ་དེ་ཡང་གསོ་རིག་
གཞན་གྱིས་རྒྱུ་མཁྱེས་བད་ཀན་ཞེས་བརྟེན་མ་ནུས་པར་མིང་
གིས་ནི་སྤྱུང་སོགས་སྟེ་ཆོག་ཤིག་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་
ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་མི་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ཡིན་ཏེ། དེང་
རབས་གསོ་རིག་གིས་བརྟེན་པའི་སྤྱུང་གང་ཞིག་འབྱལ་སྟོད་
བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་གི་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་འདྲེས་ཞིང་
རྒྱས་གཞན་དང་འདྲེས་པ་ནི་མཁྱེས་པའི་བྱེད་ལས། སྤྱུང་
གང་རང་ཚུགས་སྤྱབ་པར་གནས་པ་ནི་བད་ཀན་གྱི་བྱེད་ལས་
ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལག་ལེན་དང་

བཅས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་སྤང་ཆོ། གཞན་ལ་འབྲམ་ཆུ་
ལྷང་མི་དགོས་པར་རང་ལུགས་ཏི་མ་མེད་པ་ཞིག་འདིན་སྤྱབ་
ལ། འོན་ཀྱང་སྒྲན་ཇུས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་བཤད་ན། མི་ཤེས་བྱེད་
པའི་ལག་ལེན་གྱིས་ནོངས་པའི་ཉེས་པ་སྒྲན་ལ་འདོག་པ་མ་
གཏོགས་ཐོན་ཕྱོན་ཡབ་མེས་ནམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་བཅམས་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱས་ན་ནི་གཞུང་གཞན་ལ་
རེ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ།

མདོ་འདིན་པ་ལྟ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། དེར་སྐབས་
ཆོང་དང་ཁེ་ལས་སོགས་ཆུ་ཆེར་དར་བ་དང་། ཡང་ན་ཕྱི་
ཁོར་ཡུག་གི་འབྱུར་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲན་ཇུས་
གང་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་ཇི་ལྟར་བསྒྲན་པ་བཞིན་ལག་ཏུ་
མ་སྒྲངས་པས། སྒྲན་གང་གི་རྣམ་པ་ཚུལ་བཞིན་མི་ཐོན་པ་ནི་
ཁོར་ཡུག་གི་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།

དགེ་ཆན་ཆེན་མོ་རྟ་མགིན་རྒྱལ། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་
དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། མི་འགའ་རེས་དེར་སྐབས་ཆོན་རིག་ལག་
ཆལ་ཆུ་ཆེར་དར་བ་དང་བསྒྲན་ནས་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་
ཀྱི་འཕྲུགས་སྒྲན་ཆུ་ཆེར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་བྱུང་
ཁམས་ཆེན་པོའི་གཏེར་ཁ་ཐོག་འདོན་དང་བཟོ་བྲུ་ལས་ཐོན་
པའི་དུག་སྒྲངས་སོགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་གི་སྒྲན་སྒྲ་དང་འབྲུ་སྒྲ་
སོགས་ཀྱི་བཅུད་སྒྲར་ལས་ཉམས་བཞིན་ཡོད་པས། སྒྲན་སྒྲོར་
གང་གིས་ནད་གང་ལ་དེ་འབྲུ་པན་སོགས་ཀྱི་མེད་པའི་སྒྲང་
ཚུལ་འདི་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར། ར་ཆོས་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྒྲོབ་
ཅེས་བཞོད་པ་དེའང་ཐོད་ལུགས་སྒྲན་ཇུས་དང་སྒྲར་ནས་བཤད་
ན་ཏེ་ཅང་འོས་ཤིང་འཆམ་པར་སྒྲམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་ནི་ཁོར་
ཡུག་སྤྱང་སྒྲོབ་ཅེས་ཁོར་ཡུག་སྒྲོ་སྒྲར་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་མིག་གི་
ལོངས་སྤྱོད་དུ་འབྱུར་བ་དང་ནད་རིགས་གང་མང་ཞིག་རྩ་དང་
ཆི་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ལོ་མའི་འོད་སྒྲོར་རྣམས་པར་བརྟེན་ནས་སྒྲོན་
འཕྱོག་བྱེད་པར་དམིགས་ནས་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད་མོད། རང་
ཅག་གིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་ཅག་གི་ལུས་འདི་འབྱུང་བ་
ལས་བྱུར་བ་ཡིན་པས། ཕྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་སྒྲོམས་ཆུ་དེ་
གལ་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་འབྱུང་བ་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད་པས། རྒྱ་སྤྱན་སྒྲམ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་
སྤྱན་སྒྲམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན། ཕྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་
མ་སྒྲོམས་པར་འབྲུགས་པ་ཡིན་ན་ནང་གི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལུས་
ཁམས་སྒྲོམས་པའི་ཐབས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ནི་དེ་ལས་དེ་བྱུང་
གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ།

དེ་བས་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྒྲོབ་ཅེས་པའི་གནད་དེ་ཕྱི་ནང་
གི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གསལ་བོ་ཞིག་རེས་རྒྱ་དེ་ལ་རག་ལས་
པར་སྒྲམ་སོ།

མདོ་འདིན་པ་ལྟ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། ཆན་བྱེད་ལ་
མཆོན་ན། མི་ཆེ་གང་ཐོར་ཐོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་
ཆ་བར་བྱས་ཤིང་དེ་ལ་ནང་དོན་རིག་པས་བྱུར་བ་རྒྱན་ཏེ་དུས་
ད་ལྟའི་རང་ཅག་ཐོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་བསྒྲན་པ་འདི་ཉིད་
སྒྲ་ནས་སྒྲ་རུ་འཕགས་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་མི་དམན་པ་ཞིག་
བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་རེད། དེས་ན་ཆན་ལགས་ཀྱིས་ར་
ཆོ་ཐོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནས་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒོ་བ་སྒྲོང་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་བྱས་ན་འོས་པའི་ཐད་ནས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་གསུང་
རོགས་མཛོད།

དགེ་ཆན་ཆེན་མོ་རྟ་མགིན་རྒྱལ། སྤྱིར་རང་ཅག་ཡབ་
མེས་སྤྱི་ཅིན་ཅན་དག་གིས་ར་ཆོར་ལུལ་བཞག་གི་རིག་གནས་
ཆ་ཆེན་འདི་འབྲུག་ནང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གསེབ་རིག་དཔལ་
ལུན་རྒྱུད་བཞི་ལས་ཆ་བ་བྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཆོན་ན། རྒྱུད་
བཞིའི་ས་བཅད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྒོར་བཟུང་བའི་ཆང་
གཞིའི་སྤྱོད་ནས། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་དཔྱིས་
ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་སྤང་ཆོ། དེར་སང་ཕྱི་ལུགས་གསེབ་རིག་སོགས་
ཀྱིས་སྤྱ་མཐོང་མེ་ལོང་སོགས་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་ཀྱི་བྱུབ་
འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་རོ་བཀྲར་ཞིབ་འཕྲུག་དང་སྒོ་བ་སྒྲོང་བྱས་
པ་ཞིབ་ཅིང་སྤྱ་ནའང་། རྒྱང་མཁྱིམ་བད་ཀན་གྱི་ནམ་བཞག་
ལ་ནི་སྒོ་མིག་སྤོངས་ཡོད་པས། དེ་ནམས་ཡོད་པར་ཁས་མི་
ལེན་མོད། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་ཁྱོད་
ཀྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། དཔེར་ན། སྤྱིར་

ལྷན་གྱི་ནང་ལྷ་ཕྱར་མཚན་ན། དེར་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ལྷ་
ཕྱར་བརྟན་ན་ནི་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག་ལ། མ་མཐོང་བ་
གང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ནང་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་རྒྱན་
ཡིན་ཏེ། ནང་པ་ནི་ལུས་འདར་བ་དང་། རེས་པ་འཕྲོ་བ། མགོ་
ལུ་འཁོར་བ། མཚན་གཉིད་རྒྱུ་བ་སོགས་མི་བདེ་བའི་ཆོར་
བས་ཀྱན་ནས་མནར་བ་ནི་ནང་པའི་སྣང་དོར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བ་མངོན་གྱི་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་ཅག་གི་གསོ་རིག་གིས་ནི་
ལྷན་ཞེས་ནང་རྣམས་ཀྱན་གྱི་སྣ་འདྲན་དང་མཐུག་སྐྱོད་ལྷ་ཕྱར་
བཤད་པ་ལྷ་མཐོང་མེ་ལོང་གིས་མ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་གཏན་
ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ལྷན་མཁྱེས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་ལྷ་མཐོང་མེ་ལོང་
སོགས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རིག་
བྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རང་གི་དུ་ལག་པར་ཁབ་ཅིག་གིས་
གཅགས་པར་ཆ་བཞག་ན། བརྟུག་གི་ཆོར་བ་མི་བདེ་བ་འབྱུང་
བ་ནི་རང་གི་དུ་ལག་པར་ཁབ་ཅིག་གིས་གཅགས་པར་ཆ་བཞག་གང་
གིས་མཐོང་དུ་མེད་ལ། དེས་ན་ན་བརྟུག་གི་ཆོར་བ་དེ་མ་མཐོང་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་ལ་ན་བརྟུག་གི་ཆོར་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་
གུས་ཀྱང་བརྗོད་མི་རུས་པས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། དཔེར་ན། ང་ཆོར་མངོན་གསུམ་དུ་སྣང་
བའི་སྣན་ལྷ་ཕྱར་མཚན་ན། དེ་ནི་ནང་ཅེས་མཚན་གཉིད་ནི་
ཤུའི་བདག་གི་དུ་ལག་པར་ཁབ་ཅིག་གིས་གཅགས་པར་ཆ་བཞག་གི་
ཡིན་པ་ལས། ནང་གི་དོ་མོ་མིན་ཏེ། ནང་ནི་བརྟུག་ཏུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ནང་གི་རྟེན་ནི་མི་ཤི་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འདྲ་བའི་
རོའི་སྣང་དུ་གནས་ལ། རྟེན་པས་དེར་ནང་པས་ཉམས་སྒྲུབ་
མི་རུས་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིག་བྱ་བརྟུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་
འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་དབང་བོ་རྣམས་བརྟུག་ཟིན་པས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་ལ་འཐུག་
མཁན་གང་ཞིག་ལ་མཚན་ན་འདྲ་། ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ལུས་
ཀྱི་གནས་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷན་མཁྱེས་བད་ཀན་གསུམ་པོས་
འདྲིན་ལེགས་པོ་གནང་དགོས་པ་མ་ཟད། ལྷན་པར་དུ་ལྷན་
མཁྱེས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཚན་གཉིད་ནི་ཤུ་རྣམས་པན་ཚུན་

སྤྱི་རིས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱང་གཞིའི་
སྟེང་། མཚན་གཉིད་ནི་ཤུ་བོད་ལ་འདྲ་རང་གི་དུ་རྣམ་དཔྱད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཞིང་ཞིབ་པར་དབྱེ་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་
སྣན་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཆོལ་དགོས་ཏེ། སྣན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་བའི་
རོ་དུག་གི་ནང་མ་འདུས་པ་མེད་དེ། དེའང་རྒྱུད་ལས། ས་རྒྱ་
མེ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱ་དང་རྒྱང་། །མེ་རྒྱང་ས་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་རོ་དུག་
བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་རིགས་ལས་ཀྱིས་སྣན་ནང་ལེགས་
པར་སྟོན་རྒྱ་གལ་ཆེའོ། །

མདོ་འདྲིན་པ་ལྷ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། ལྷན་ཀན་ལྷན་
ལ་མཚན་ན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་
གཞུང་གཉིས་ལ་སྟོབ་སྟོང་གནང་མཁན་ཞིག་རེད། དེས་ན་
ནང་དོན་རིག་པ་གཉིད་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁྲོགས་སུ་རི་ལྷར་འགྲོ་
ཡི་ཡོད་པའི་ཐད་མདོར་བསྟུན་ཅམ་གསུང་རོགས་མཛོད།

དགེ་ཀན་ཆེན་མོ་རྟ་མགིན་རྒྱལ། ང་རང་གི་དུ་ལག་
ཆོར་སྣང་ན། ནང་དོན་རིག་པར་གཞི་སྤྱད་ཁམས་སྟེ་མཆེད་
ཅེས་བྱ་ལ། དེ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱང་གཞིའི་སྟེང་རིམ་བཞིན་
གཞུང་རབ་དང་རིམ་པར་འཐུག་དགོས་ལ། དོན་ཀྱིས་ནང་
དོན་རིག་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ས་ལས་
ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་
པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མ་ཆང་བ་རྣམས་ཆང་དགོས་ཚུལ་
དང་། ཆང་བ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་དགོས་པར་
བསྟན་ཡོད་ལ། གསོ་བ་རིག་པས་ནི་མི་ན་བར་གནས་པ་དང་
ན་བ་གསོ་བའི་དོན་རྣམས་ཞིབ་ཅིང་སྤྱད་པར་སྟོན་གྱི་ཡོད། འོ་ན་
ནང་དོན་རིག་པ་ནི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁྲོགས་སུ་རི་ལྷར་འབྱུར་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་གི་སྤྱད་ཁམས་
སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ལེགས་པར་རྟོགས་
ཆོ། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་གི་སྤྱད་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་
ཞིབ་པར་རྟོགས་རུས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་
གཞུང་གི་དོན་རྣམས་པལ་མ་ཆེ་ཞིག་སྤྱད་མཐོང་མེ་ལོང་སོགས་
ཀྱིས་མཐོང་དུ་མེད་ལ། ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཆེ་གསང་
ཐུགས་དོ་རྟེན་ཐོག་པའི་བར་མཚན་གཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་

པར་བྱེད་ལ། ས་སྐྱ་པའ་ཆེན་གྱིས། མཆོན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་
གྱི་ཆོས། མཆོན་བྱ་གོ་བྱེད་སྒྲི་ཡི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལ། དེ་བཞིན་རང་ཅག་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དུ་འང་མཆོན་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་
དོན་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ལྟ་བུར་མཆོན་
ན། རྒྱུ་པ་དང་ཡང་བ། གྲང་བ། སྤ་བ། སྤ་བ། གཡོ་བ་
བཅས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུག་ལ་བརྟེན་ན་རྟོགས་སྟེ། ཡང་
གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས། རང་གི་སེམས་ལས་དབང་བོའི་
རྣམ་ཤེས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པར་མཆོན་ན། གསོ་རིག་
གཞན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་བོ་དང་། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ཕྱང་བོ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ལ། གཡའ་ཉི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལེགས་པར་རྟོགས་
ཆེ། རང་གི་སེམས་ལས་དབང་བོའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་། ཞེས་
པའི་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ལས་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་བཟང་པའི་གཞན་བདུན་པོའི་
བྱེད་ལེན་ལ། ཀུན་གཞིའི་ཁམས་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་སྟེ་གསལ་རིག་གི་རྣམ་པ་སྟེས་ཤིང་། དེའི་བག་ཆགས་
ཀུན་གཞིའི་ཁམས་ལ་བཞག་ཡོད་པས། ཀུན་གཞི་དེ་ལ་འང་
ཀུན་གཞིའི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་རྣམ་
ཤེས་གཞན་བདུན་པོའི་རྣམ་པ་ཀུན་གཞིའི་ཁམས་སུ་ས་བོན་
གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལ་
མ་བརྟེན་ན། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་བྱེས་ཏེ་ཀུན་གཞི་སོགས་
དེ་ལྟར་གསལ་བོར་བསྟན་མེད་པས། སྤང་བོ་ལྟེན་རྣམ་གཞག་
ཅམ་ཤེས་པས་ཀྱང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་
མང་པོ་ཞིག་ལེགས་པར་གྲོལ་རྒྱས་སོ། །

མདོ་འཛིན་པ་ལྟ་དཔལ། འོ། ལགས་སོ། བཀའ་ངིན་
ཆེ། མཐུག་མཐར་ངས་འདིར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལྟ་མཁན་རྣམ་པའི་
ཆབ་བྱས་ཏེ་ཆན་བྱེད་ཀྱིས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་གདམས་པ་
མང་པོ་གནད་བ་ལ་བཀའ་ངིན་ཆེ་བྱ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་རྒྱལ་མཆོན་བརྟན་པའི་བཀའ་ཤིས་སྟོན་འདུན་ལྟ་བ་
ཡིན།

བཀའ་ཤིས་དོན་གྲུབ། མཆོ་སྟོན་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སྟོབ་སྤྱིར་གི་དག་ཆན་ཆེན་མོ་གཞོན་པ།
དོ་རྒྱ་བཙོད་ནམས་དོ་རྟེ། བོད་སྟོངས་གསོ་རིག་སྟོབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་ཤེས་རམས་ཞིབ་འཐུག་སྟོབ་མ།

རྩམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ། བདུན་མགོན་ཆེ་རིང་།

